

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

5 vtrum sit vitium capitale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

tur secundum ratione causa fi-
nalis: sed cibus circa que est gu-
la, non habet rationem finis, no-
enim pp se queritur, sed propter
corporis nutritionem, ergo gu-
la non est vitium capitale.

¶ 2 Præ. Vitium capitale aliqua
principalitatem habere vñ in ra-
tione peccati: sed hoc non com-
petit gula, quia vñ esse secundum
suum genus minimum peccato-
rum, vñ pote plus appropin-
quans ad id, quod est secundum
naturam, ergo gula non videtur
esse vitium capitale.

¶ 3 Præ. Peccatum contingit
ex hoc, q̄ aliquis recedit a bo-
no honesto pp aliquid utile præ
senti vitio, vel delectabile sensui:
sed circa bona que habent ra-
tionem utilis, ponitur unum tan-
tum vitium capitale, sc̄ auaritia,
ergo & circa delectationes vñ
esse ponendum unum tantum
vitium capitale: ponitur autem
luxuria, quæ est maius vitium
quàm gula, & circa maiores de-
lectationes, ergo gula non est vi-
tium capitale.

SED CONTRA est, quòd Gre-
gorius 31. Moral. * computat gulam
inter vitia capitalia.

RESPON. Dicendum, q̄ sicut
supra dictum est, * vitium capitale
dicitur, ex quo alia vitia oriuntur se-
cundum rationem d̄ causæ finali-
s, in quantum s̄ habet finem mul-
tum appetibilem. Vnde ex eius
appetitu homines prouocantur
multipliciter ad peccandum. Ex
hoc autem aliquis finis redditur
multum appetibilis, q̄ habet ali-
quam de conditionibus felicitatis,
quæ est naturaliter appetibi-
lis. Pertinet autem ad rationem
felicitatis delectatio, vt patet in
1. & 10. Ethic. * & ideo vitium
gulæ, quod est circa delectatio-
nes tactus, quæ sunt præcipue
inter alias, conuenienter ponit-
ur inter vitia capitalia.

AD PRIMUM ergo dicendum,
q̄ ipse cibus ordinatur quidem
ad aliquid sicut ad finem: sed quia
ille finis, sc̄ conseruatio vite, est
maxime appetibilis, quæ sine ci-
bo conseruari non potest, inde
etiam est, q̄ ipse cibus est maxi-
me appetibilis: & ad hoc fere to-
tus labor humanæ vite ordina-
tur, secundum illud Ecclesi. 6.
Omnis labor hominis in ore
eius. Et tamen magis gula vñ esse
circa delectationes cibi, q̄ circa
cibos. Propter quod, vt Aug. di-
cit in libro de vera religione. *
Quibus utilis corporis salus est,

malunt vesci, in quo scilicet de-
lectatio est, quàm saturari: cum
omnis finis illius voluptatis sit
non scire atque esurire.

AD II. dicendum, q̄ finis in
peccato accipitur ex parte con-
uersionis: sed grauitas peccati
accipitur ex parte auersionis: &
ideo non oportet vitium capi-
tale, quod habet finem maxime
appetibilem, habere magnam
grauitatem.

AD III. dicendum, quòd
delectabile est appetibile secun-
dum se: & ideo secundum eius
diuersitatem ponuntur duo vi-
tia capitalia, scilicet gula, & luxu-
ria. Vitale autem ex se non habet
rationem appetibilis, sed secun-
dum quod ad aliud ordinatur.
Et ideo in omnibus utilibus vi-
detur esse vna ratio appetibilita-
tis: & propter hoc circa huius-
modi non ponitur nisi vnum
vitium capitale.

ARTICVLVS VI.

¶ Vitium conuenienter assignentur gula
quinque filia, scilicet, inepta latria,
securilitas, immunditia, multilo-
quium, & hebetudo mentis circa
intelligentiam.

AD SEXTVM sic procedi-
tur. Videtur quòd inconue-
nienter assignentur gulæ quin-
que filia, scilicet, inepta latria,
securilitas, immunditia, multilo-
quium, hebetudo mentis circa
intelligentiam. Ineptacnim latria consequitur
omne peccatum, secundum illud Prouerb. 2. Qui
laxantur cum male fecerint, & exultant in rebus
D pessimis. Similiter etiam hebetudo mentis inueni-
tur in omni peccato, secundum illud Prouerb. 14.
Errant qui operantur malum. ergo inconuenienter
ponuntur filia gulæ

¶ 2 Præ. Immunditia, quæ maxime consequitur
gulam, videtur ad uomitum pertinere, secundum
illud Isa. 28. Omnes mensæ repletae sunt uomitu
sordium: sed hoc non videtur esse peccatum, sed
pœna peccati, vel etiam aliquid utile sub con-
silio cadens, secundum illud Ecclesiast. 31. Si coa-
ctus fueris in edendo multum, ferge e medio, &
vome, & refrigerabit te. ergo non debet poni inter
filias gulæ.

¶ 3 Præ. Isidorus ponit securilitatem filiam luxu-
riae. Non ergo debet poni inter filias gulæ.

SED CONTRA est, quòd Greg. 31. Moral. * has
filias gulæ assignat.

RESPON. Dicendum, q̄ sicut dictum est, * gula pro-
prie consistit circa immoderatam delectationem, quæ
est in cibis & potibus: & id illa vitia inter filias gulæ
computantur, quæ ex immoderata delectatione ei-
bi & potus consequuntur: quæ quidem pñt accipi
vel ex parte animæ, vel ex parte corporis. Ex parte aut
animæ quadrupliciter. Primo quidem, quantum ad rō-
nem, cuius acies hebetatur ex immoderatione cibi
& potus. Et quantum ad hoc ponitur filia gulæ hebe-

non sunt contra bonum proximi, sed ad
delectationem directe ordinantur. Con-
stat quoque non esse
contra bonum diuini-
lus qui hæc committit,
nec quantum ad
bonum animæ, aut
corporis, aut exteriorum.
Apostolus quoque ibidem, vt glossa
notauit, & bene, prohibet
multa vitia dicit, Fornicatio, &
omnis immunditia, & auaritia:
nec nominatur in uobis: nec
turpitudinem, vel stultiloquium,
aut scurrilitas, que ad rem non
pertinet. Et deinde subiungens
pœnam criminum esse exclusionem
ab hereditate regni Dei, non
restituunt nisi tria prima
alia dicens, Intelligentes, q̄
omnis fornicator, aut immundus,
aut auarus, non habet hereditatem
regni Dei: hoc infirmans, quòd
alia tria non excluduntur ex
hoc genere a regno Dei. Quod
de scurrilitate infirmaret, dum
dixerat, Que ad rem non
pertinet, declarans per hoc
deformitatem eius consistere in
vanitate, & tanquam quid
vanum, seu inutile, esse
ueniale.

¶ 2 Præ. Ineptacnim latria
consequitur omne peccatum,
secundum illud Prouerb. 2. Qui
laxantur cum male fecerint,
& exultant in rebus pessimis.
Similiter etiam hebetudo
mentis inuenitur in omni
peccato, secundum illud
Prouerb. 14. Errant qui
operantur malum. ergo
inconuenienter ponuntur
filia gulæ

¶ 2 Præ. Immunditia, quæ
maxime consequitur gulam,
videtur ad uomitum pertinere,
secundum illud Isa. 28. Omnes
mensæ repletae sunt uomitu
sordium: sed hoc non videtur
esse peccatum, sed pœna
peccati, vel etiam aliquid
utile sub consilio cadens,
secundum illud Ecclesiast. 31.
Si coactus fueris in edendo
multum, ferge e medio, &
vome, & refrigerabit te.
ergo non debet poni inter
filias gulæ.

¶ 3 Præ. Isidorus ponit
securilitatem filiam luxuriae.
Non ergo debet poni inter
filias gulæ.

SED CONTRA est, quòd Greg.
31. Moral. * has filias gulæ
assignat.

RESPON. Dicendum, q̄ sicut
dictum est, * gula proprie
consistit circa immoderatam
delectationem, quæ est in
cibis & potibus: & id illa
vitia inter filias gulæ
computantur, quæ ex
immoderata delectatione
ei bi & potus consequuntur:
quæ quidem pñt accipi
vel ex parte animæ, vel ex
parte corporis. Ex parte
aut animæ quadrupliciter.
Primo quidem, quantum
ad rationem, cuius acies
hebetatur ex immoderatione
cibi & potus. Et quantum
ad hoc ponitur filia gulæ
hebe-

Mal. quæ. 14. artic. 4.

Lib. 31. ca. 31. Art. 2. & 3.